

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Maatschappelijke Ontwikkeling
Kenmerk	Tukker, A. (Annelies) 5958887
Vergadering	
Vergaderdatum	
Geheim	Nee
Beleidsveld	Openbare Ruimte Welzijn Volksgezondheid Onderwijs Cultuur Jeugd en Jeugdzorg Sport Wonen Ruimtelijke Ontwikkeling Maatschappelijke Ondersteuning

Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

- 1 Bij gebiedsontwikkeling de volgende uitgangspunten te hanteren: 1) Participatie, 2) Ontmoeten staat centraal, 3) Open wijken voor alle voorzieningen, 4) Toegankelijke voorzieningen 5) Slim ruimtegebruik, 6) Flexibel bouwen, 7) Woningmarkt in balans
- 2 Bij het realiseren van voorzieningen de volgende acht richtlijnen te hanteren: 1) Kijk naar omliggende wijken, 2) Wees zuinig op maatschappelijke ruimte en plan op de groei, 3) Bouw experimenteerruimte in, 4) Kies voor juiste fasering, 5) Zorg voor zichtbaarheid waar nodig, 6) Maak een stedelijke afweging bij bovenwijkse voorzieningen, 7) Houd rekening met bereikbaarheid, 8) Bouw voorzieningen volgens klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen en geluidsarm.
- 3 Het Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen vast te stellen.
- 4 Het Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen op te nemen in de 'Omgevingsvisie Utrecht' door toevoeging aan het overzicht 'Lijst beleidsdocumenten omgevingsvisie Utrecht' en de internetpagina <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/>.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. G.G.H.M. Haanen

Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Bijlages

Voorstel: Voorstel_11462

Bijlage: Koers Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen oktober 2019

Bijlage: Vastgestelde normeringen en ambities gekoppeld aan koersdocument leefbare stad en Maatschappelijke voorzieningen

Bijlage: Lijst Beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht - versie november 2019

Eerdere besluitvorming

Collegebehandeling februari 2019, commissie besproken 12 april met toezegging aanpassing raadsvoorstel.

Uitvoering

Context

Aanleiding

In het coalitieakkoord is de ambitie verwoord om een leefbare stad te zijn en blijven voor iedereen. Dat betekent dat we met de groei van de stad rekening houden met álle inwoners van Utrecht ongeacht opleidingsniveau, inkomen, leeftijd en het leven met/zonder beperking. Om dit mogelijk te maken is het van belang dat, naast het bouwen van voldoende betaalbare woningen, we beschikken over kwalitatief goede voorzieningen op wijk- en buurtniveau; dat er plekken zijn waar mensen elkaar kunnen vinden en samen kunnen optrekken. Daarnaast is het van belang dat de stadsbrede voorzieningen van goed niveau zijn en zo evenwichtig mogelijk over de stad worden gespreid.

Met dit koersdocument sluiten we eveneens aan bij de bedoeling van de Omgevingswet, namelijk de ruimtelijke strategie verrijken met sociale componenten. Het koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen zal onderdeel zijn van de koers fysieke leefomgeving van de Utrechtse omgevingsvisie. (Vanwege de behoefte aan deze kaders binnen de huidige gebiedsontwikkelingen wordt dit koersdocument vooruitlopend op het actualiseren van de Ruimtelijke Strategie Utrecht aangeboden).

Wat wordt er geregeld

Dit koersdocument vormt een heldere visie voor gebiedsontwikkeling vanuit sociaal-maatschappelijk perspectief. Het bundelt bestaand, vastgesteld beleid en geeft de samenhang weer maar geeft ook zicht in nieuwe kansen en uitdagingen. Het Koersdocument geeft invulling aan de ambities voor een gezonde leefomgeving en vormt de inzet van het gesprek in het maken van een integrale afweging, ook in relatie tot andere ambities van het college, op gebieds- en stadsbreed niveau. Het koersdocument is daarbij nadrukkelijk niet bedoeld als blauwdruk op gebiedsniveau maar vormt de inzet van het gesprek bij gebiedsontwikkeling. Het koersdocument biedt houvast om op stadsbreed niveau te monitoren of het voorzieningenniveau op voldoende/goed niveau blijft; bijvoorbeeld een gebied waar de normering voor sportvelden niet wordt gehaald, wordt gecompenseerd door het invoegen van sportvelden in een ander gebied.

NB: gekoppeld aan het koersdocument zijn de vastgestelde normeringen en ambities gebundeld en als apart document bij dit voorstel bijgevoegd. Dit betreft reeds vastgesteld beleid en/of wettelijke kaders vanuit het rijk. Hierover is geen besluitvorming meer nodig.

Wat gebeurt er na het besluit

Na vaststelling door de raad ligt er met het Koersdocument een integrale maatschappelijke visie op de groei van de stad van waaruit ambtelijk en bestuurlijk wordt gewerkt. Het realiseren van een hoogwaardig maatschappelijk voorzieningenniveau vormt daarmee een van de structurele opgaven die centraal staan bij gebiedsontwikkeling (naast groen, mobiliteit, gezondheid en duurzaamheid etc).

We gebruiken dit document om de ruimtelijke en maatschappelijke opgaven met elkaar te verbinden. Dit koersdocument sluit daarmee ook aan bij de bedoeling van de Omgevingswet: komen tot een integrale en samenhangende visie op de fysieke leefomgeving en deze zo waarborgen dat de ruimtelijke ontwikkeling aansluit bij de leefwereld van bewoners. Voorliggend koersdocument vormt samen met de RSU (die nu wordt geactualiseerd) de stip aan de horizon - de koers - van de omgevingsvisie Utrecht.

Beslispunt

- 1 Bij gebiedsontwikkeling de volgende uitgangspunten te hanteren: 1) Participatie, 2) Ontmoeten staat centraal, 3) Open wijken voor álle voorzieningen, 4) Toegankelijke voorzieningen 5) Slim ruimtegebruik, 6) Flexibel bouwen, 7) Woningmarkt in balans

Argumenten

1.1 Door deze uitgangspunten te hanteren realiseert de gemeente een kwalitatief, hoogwaardig voorzieningenniveau in de verdichtende stad.

Hieronder wordt dit per uitgangspunt toegelicht:

1 Participatie

We bouwen voorzieningen voor en met bewoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere overheden. Bij de realisatie worden initiatiefnemers en gebruikers in een vroeg stadium betrokken.

2 Ontmoeten staat centraal

Ontmoeting versterkt sociale verbanden en stimuleert onderlinge verdraagzaamheid en respect voor elkaar.

3 Open alle wijken voor álle voorzieningen

Alle wijken hebben de verantwoordelijkheid om ook minder populaire voorzieningen op te nemen.

4 Toegankelijke voorzieningen

Iedereen moet mee kunnen doen in onze stad. Dit betekent dat we onze voorzieningen voor iedereen toegankelijk, veilig en leefbaar maken.

5 Slim ruimtegebruik

Door een gebrek aan ruimte ontstaat een verschuiving van het claimen van ruimte voor elke functie apart naar het combineren van functies die elkaar versterken. Meervoudig ruimtegebruik is daarmee een uitgangspunt bij gebiedsontwikkeling.

6 Flexibel bouwen

Het is moeilijk te voorspellen of de voorzieningen over een aantal jaar nog steeds nodig zijn en of de vorm nog voldoet. Daarom is het zaak voorzieningen zo te bouwen dat ze zonder te veel kosten voor een ander doel te gebruiken zijn

7 Woningmarkt in balans

We koesteren de diversiteit van onze stad streven naar gemengde woonprogramma's in wijken.

Door de groei van het aantal inwoners wordt de druk op (bestaande) voorzieningen groter. Het is daarom wenselijk dat zowel in de gebiedsontwikkeling het gewenste voorzieningenniveau tijdig in kaart wordt gebracht en in de planvorming wordt opgenomen. Het is daarbij van belang dat er een juist evenwicht ontstaat tussen de verschillende voorzieningen op zowel wijk als stedelijk niveau waarbij we uitgaan van maatwerk, omdat we oog houden voor het specifieke karakter van een wijk/gebied.

Het Koersdocument geeft een inhoudelijke visie op kwalitatief hoogwaardige maatschappelijke voorzieningen voor gezond stedelijk leven voor iedereen. De visie draagt bij aan een nauwere afstemming en samenwerking tussen het ruimtelijke en maatschappelijke domein in relatie tot de groei van de stad. Door een integrale benadering vanuit het sociale en fysieke domein wordt zowel de kwaliteit als de kwantiteit van de voorzieningen gewaarborgd. Er wordt toegewerkt naar slim ruimtegebruik door het (waar mogelijk) combineren van functies en of flexibel bouwen. Vanuit bestaande normeringen en ambities wordt zowel op wijk als op stedelijk niveau de spreiding gemonitord, waarbij ook de minder aantrekkelijke (vaak stedelijke) voorzieningen een plek krijgen of behouden.

1.2 Met het Koersdocument voldoet de gemeente Utrecht aan één van de doelstellingen van de omgevingswet namelijk de ruimtelijke strategie verrijken met sociale componenten. Het Koersdocument gaat integraal onderdeel uitmaken van de nog te actualiseren RSU en daarmee van de Koers van de Utrechtse omgevingsvisie. Vanwege de behoefte aan deze kaders binnen de huidige gebiedsontwikkeling wordt het vooruitlopend op de RSU en de omgevingsvisie alvast ter vaststelling aangeboden.

Kanttelingen

1.1 Ook maatschappelijke voorzieningen vragen ruimte.

In een verdichtende stad zijn ruimtelijke claims nodig om bepaalde voorzieningen te realiseren. De vele ambities kunnen gaan knellen. Dit kan conflicten tussen de vastgestelde kaders opleveren. Op stadsbreed niveau moet hier een afweging in worden gemaakt.

Beslispunt

- 2 Bij het realiseren van voorzieningen de volgende acht richtlijnen te hanteren: 1) Kijk naar omliggende wijken, 2) Wees zuinig op maatschappelijke ruimte en plan op de groei, 3) Bouw experimenteerruimte in, 4) Kies voor juiste fasering, 5) Zorg voor zichtbaarheid waar nodig, 6) Maak een stedelijke afweging bij bovenwijkse voorzieningen, 7) Houd rekening met bereikbaarheid, 8) Bouw voorzieningen volgens klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen en geluidsarm.

Argumenten

2.1 Met deze richtlijnen worden handvatten gegeven voor praktische implementatie van de uitgangspunten.

1 Kijk naar omliggende wijken

Niet iedere wijk hoeft alle voorzieningen op te bouwen. We moeten kijken naar omliggende wijken en zorgen voor voldoende spreiding per voorziening op buurt-wijk en stedelijk niveau.

2 Wees zuinig op maatschappelijke ruimte en plan op de groei

Houdt bij de planning rekening met mogelijke uitbreiding of onvoorziene omstandigheden en reserveer ruimte in de plinten voor een maatschappelijke bestemming, met daaraan gekoppeld maatschappelijke huren.

3 Bouw experimenteerruimte in

Door vierkante meters mee te nemen in je planvorming en deze een gemengde bestemming te geven, houd je ruimte om in te spelen op creatieve ideeën, onvoorziene omstandigheden of wensen van bewoners

4 Kies voor juiste fasering

De volgorde van opleveren kan van grote invloed zijn op de ontwikkeling van de wijk.

5 Zorg voor zichtbaarheid waar nodig

De ene voorziening vraagt om meer zichtbaarheid dan een andere; Houdt daar rekening mee.

6 Maak een stedelijke afweging bij bovenwijkse voorzieningen

Bovenwijkse voorzieningen bestrijken een groter voorzieningengebied. Omdat de voorzieningen (zoals sportvelden en VOI scholen) vaak een grote ruimteclaim leggen is hierbij een stedelijke afweging noodzakelijk.

7 Houd rekening met bereikbaarheid

Bij het bepalen van de locatie van een voorziening is het van belang te kijken naar welke doelgroep je wilt bedienen en wat daarvoor de mobiliteitsuitgangspunten zijn.

8 Bouw voorzieningen volgens klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen en geluidsarm.

Op het gebied van duurzaamheid heeft Utrecht hogere ambities dan de normen die landelijk zijn vastgesteld. Dit vraagt iets van de gemeente; marktpartijen en schoolbesturen die zelf een voorziening opzetten en/of gebruiken.

Beslispunt

- 3 **Het Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen vast te stellen.**

Beslispunt

- 4 Het Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen op te nemen in de 'Omgevingsvisie Utrecht' door toevoeging aan het overzicht 'Lijst beleidsdocumenten omgevingsvisie Utrecht' en de internetpagina <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/>.

Argumenten

- 4.1 Hiermee blijft de omgevingsvisie actueel.

De Omgevingsvisie Utrecht bevat het overkoepelende integrale beleid over de fysieke leefomgeving en het stedelijk beleid over diverse beleidsvelden, het koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen dient hieraan toegevoegd te worden. Voorliggend koersdocument vormt samen met de RSU (die op dit moment wordt geactualiseerd) de stip aan de horizon - de koers - van de omgevingsvisie Utrecht.

Opgesteld door	Maatschappelijke Ontwikkeling
Kenmerk	Tukker, A. (Annelies) 5958887
Vergadering	
Vergaderdatum	
Jaargang en nummer	
Beleidsveld	Openbare Ruimte Welzijn Volksgezondheid Onderwijs Cultuur Jeugd en Jeugdzorg Sport Wonen Ruimtelijke Ontwikkeling Maatschappelijke Ondersteuning

Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen

besluit

- 1 Bij gebiedsontwikkeling de volgende uitgangspunten te hanteren: 1) Participatie, 2) Ontmoeten staat centraal, 3) Open wijken voor alle voorzieningen, 4) Toegankelijke voorzieningen 5) Slim ruimtegebruik, 6) Flexibel bouwen, 7) Woningmarkt in balans
- 2 Bij het realiseren van voorzieningen de volgende acht richtlijnen te hanteren: 1) Kijk naar omliggende wijken, 2) Wees zuinig op maatschappelijke ruimte en plan op de groei, 3) Bouw experimenteerruimte in, 4) Kies voor juiste fasering, 5) Zorg voor zichtbaarheid waar nodig, 6) Maak een stedelijke afweging bij bovenwijkse voorzieningen, 7) Houd rekening met bereikbaarheid, 8) Bouw voorzieningen volgens klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen en geluidsarm.
- 3 Het Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen vast te stellen.
- 4 Het Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen op te nemen in de 'Omgevingsvisie Utrecht' door toevoeging aan het overzicht 'Lijst beleidsdocumenten omgevingsvisie Utrecht' en de internetpagina <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/>.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op

De griffier

mr. M. van Hall

De voorzitter gemeenteraad

mr. J.H.C. van Zanen